

1.

Diamanter

Diamanter är det hårdaste ämnet som finns i naturen. Vad består diamanter av?

1. Hårt glas
- x. Kol
2. Kåda

2.

Hur varm är lava?

När det är tillräckligt varmt smälter berget. Så varmt är det långt inne i Jordklotet. Då kallas berget magma. När magman tränger upp till jordytan i vulkaner kallas den lava.

Vilken är den lägsta temperaturen lavan kan ha när den rinner ut ur vulkanen?

1. 100 grader Celcius
- x. 700 grader Celcius
2. 6 000 grader Celcius

Några jämförelser:

100 grader Celcius - då kokar vatten

1 500 grader Celcius - då smälter järn

6 000 grader Celcius - så varmt är det på solens yta

15 miljarder grader Celcius - så varmt är det i solens mitt

3.

Mineral - bergets byggstenar

Efter atomer och molekyler är mineral de minsta beståndsdelarna i jordskorpan.

Mineralen bygger upp bergarterna, som du kan se ute i naturen. Om du tittar på en sten, kan du ibland se de olika mineralen som små, små korn i stenen. Mineral har olika färg och olika form.

Har du en aning om hur många mineral man tror det finns (vi har troligen inte hittat alla än).

Det finns

- 1. 5 mineral
- X. 440 mineral
- 2. 4 400 mineral

Överst: kvarts
Till vänster: nadorit
Till höger: turmalin

4.

Apatosaurus, *Diplodocus* och *Brachiosaurus* är välkända dinosaurier. De tillhör gruppen sauropoder ("ödlefötter"), eller långhalsdinosaurier, och var de största djuren som någonsin gått på land.

Än så länge finns bara ett enda äkta skelett av denna grupp dinosaurier i Sverige. Det är ett skelett från sauropoden *Euhelopus*. Men vad betyder namnet *Euhelopus*?

1. Äkta storfot
- X. Äkta träskfot.
2. Oäkta storfot.

5.

Jorden rör på sig!

Världens kontinenter har under årmiljonerna rört sig runt jordklotet. De rör sig fortfarande, några centimeter varje år.

Kontinenterna har flera gånger bildat en enda sammanhängande kontinent. Senast det skedde var för 200 miljoner år sedan på dinosauriernas tid.

När denna jättekontinent bröts upp i bitar bildades så småningom det mönster av kontinenter vi känner igen från våra kartböcker.

Vad kallas den jättekontinent som fanns på jorden för 200 miljoner år sedan?

1. Pangea
- X. Rodinia
2. Platina

6.

Vatten i jord och berg

Tillräckligt djupt ned i marken är alla hålrum, jordlagren och berggrunden, fyllda med vatten.

Det är det vatten som sipprat ned från markytan när det regnat och som nu långsamt rör sig genom marken.

Om du gräver en grop tillräckligt djupt fylls den med vatten (testa gärna!). Ibland räcker det om du gräver en halvmeter, ibland måste du gräva många, många meter.

Vad kallas detta vatten som finns i marken?

- 1. Jordvatten
- X. Grundvatten
- 2. Sodavatten

7.

Varifrån kommer saltet i havsvattnet?

Du har säkert någon gång känt att havsvattnet är salt. Men vet du varifrån saltet i havsvattnet kommer?

1. Saltet i havet kommer från regnet.
- x. Saltet i havet kommer från luftföroreningar
2. Saltet i havet kommer från berget.

8.

Mer om vatten!

Vatten finns havet, i sjöar, i floder, i marken ...

Vet du hur mycket av Jordklotets vatten som utgörs av salt havsvatten?

1. Nästan en tredjedel (29,8 procent)
- x. Ungefär hälften (50 procent)
2. Nästan allt vatten (97,5 procent)

9.

En jättegryta är ett runt hål i berget. De kan vara små och ibland jättestora, så stora att du kan stå i dem.

Hur bildades jättegrytorna?

1. Jättegrytorna är förstenade fotspår efter stora dinosaurier som levde för över 65 miljoner år sedan.
- x. Jättegrytor bildades när inlandsisen smälte för 10 000 år sedan. Det virvlande, strömmande smältvattnet under isen nötte hål i berggrunden.
2. Arga jättar kastade stora stenar som slog hål i berget. Stora stenblock trillade ner ur inlandsisen och slog hål i berget.

10.

Utdöda djur och levande djur

Dinosaurierna dog ut för ungefär 65 miljoner år sedan. Men deras ättlingar lever på Jordklotet idag och du har kanske sett dem i naturen.

Vilket djur utvecklades ur dinosaurierna och kan därför sägas vara deras släktingar?

1. Fåglarna
- x. Aporna
2. Krokodiler

Mina svar

	1	X	2
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Skriv ditt namn här: _____

Lycka till, önskar Geologins Dag!
www.geologinsdag.nu

Rätt svar

1. X. Diamant består av kolatomer, precis som grafit och stenkol. Diamanter är dock mycket, mycket hårdare och de bildas när kolatomerna utsätts för mycket högt tryck och hög temperatur (vilket sker djupt nere i jordskorpan).
2. X. Lava som tränger fram ur en vulkan har en temperatur på 700 till 1200 grader Celcius.
3. 2. Det finns ca 4 400 kända mineral. Men det är bara en handfull av dessa är vanligt förekommande och som bygger upp de flesta bergarter.
4. X. Äkta träskfot
5. 1. Pangea (Rodinia är den äldsta kända superkontinenten och bildades för ca 1 miljard år sedan. Platina är ett grundämne.)
6. X. Grundvatten.
7. 2. Saltet i haven kommer från berggrunden.
8. 2. Nästan allt vatten på jordklotet utgörs av havsvatten (97,5 procent)
9. 2. Jättegrytorna bildades när inlandsisen smälte och smältvattnet eroderade berggrunden.
10. 1. Fåglarna härstammar från dinosaurierna.

	1	X	2
1		X	
2		X	
3			2
4		X	
5	1		
6		X	
7			2
8			2
9		X	
10	1		

